

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15041
Tarih : 24.11.2025

10/3438

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de artan gıda güvenliği sorunlarının, toplu beslenme alanlarında yaşanan gıda zehirlenmelerinin, pestisit kullanımı kaynaklı risklerin, üretim ve denetim mekanizmalarındaki yetersizliklerin ve cezasızlık politikalarının halk sağlığı ve işçi sağlığı açısından incelenerek, gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Dr. Heval BOZDAĞ

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de son yıllarda gıda kaynaklı patojenlere bağlı hastalıklar ve zehirlenmeler artarak bir halk sağlığı tehdidine dönüşmüştür. Yalnızca 2025 yılı Kasım ayında Kayseri, Rize, Bursa, Samsun, Niğde, Trabzon ve İstanbul gibi birçok ilde meydana gelen toplu zehirlenme vakalarında, basına yansıyan bilgilere göre 15 gün içinde 500’den fazla kişi hastanelere başvurmuştur. Kayseri ve Trabzon’da düğün, okul ve yardım etkinlikleri, Rize’de mevlit Bursa’da tarım işçileri yemeklerinde, Samsun’da kolej yemekhaneleri, Sakarya’da Açık Ceza İnfaz Kurumu gibi farklı ortamlarda yaşanan zehirlenme vakaları, toplu beslenme hizmetlerinde ciddi denetim ve yapısal eksiklikler olduğunu göstermektedir. Son olarak Almanya’dan İstanbul’a tatile gelen dört kişilik bir ailenin, henüz nedeni tam kesinleşmese de, bir zehirlenme vakası şüphesiyle yaşamlarını yitirmeleri, sokak satıcıları ve restoranlardan tükettikleri gıdalar sebebiyle akıllara ilk olarak gıda zehirlenmesi ihtimalini getirmiştir. Olay kamuoyunda gıda güvenliği tartışmalarını derinleştirmiş, gıda güvenliğine dair negatif algıyı ve kırılganlığı da gözler önüne sermiştir. Yanı sıra bu olay, toksik maddelerin kullanımında kontrol ve denetimin ne kadar zayıf olduğunu da göstermektedir.

Gıda güvenliği sorunu tekil ihmallerle açıklanamayacak kadar çok boyutludur. Halk sağlığı uzmanları özellikle midye gibi kabuklu deniz ürünlerinde ısıya dayanıklı biyotoksinler, kirli sulardan kaynaklanan riskler ve alg patlamaları nedeniyle toksin birikimine dikkat çekmektedir. Marmara Denizi ve İzmir Körfezi gibi alanlarda yaşanan ekolojik bozulmalar; kabuklu deniz ürünlerinde toksin birikimine, balıklarda kimyasal kirlenmeye ve su kaynaklı patojen artışına yol açmakta, özellikle çocuklar gibi hassas grupları ciddi biçimde tehdit etmektedir.

Türkiye’de tarımsal üretimde hızla artan pestisit kullanımı da önemli bir gıda güvenliği sorununa dönüşmüştür. İnsan ve çevre sağlığı üzerinde kanıtlanmış olumsuz etkileri bulunan pestisitler, Avrupa Birliği’ne ihraç edilen ürünlerde sıkça tespit edilmekte ve çok sayıda ürün iade edilmektedir. 7 Ocak 2025’te AB standartlarına uyum için yeni yönetmelik çıkarılmış olsa da, sadece son üç haftada pestisit nedeniyle 42 ürünün geri gönderilmesi, kullanımın yaygınlığını göstermektedir. İç piyasadaki durum ise belirsizdir.

Yüksek gıda enflasyonu, derinleşen yoksulluk, gıda ürünlerinde taklit ve tağşiş artışı gıda güvenliğini daha da kırılgan hâle getirmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın yürüttüğü denetimlerin sıklığı, etkinliği ve uygulanan yaptırımların caydırıcılığı da tartışmalıdır.

Bursa'nın İnegöl ilçesinde marketten alınan tavuk sebebiyle aynı aileden üç kişinin zehirlenme şüphesiyle hastaneye kaldırılması, Alpedo Dondurma örneğinde olduğu gibi, kamu kurumlarının da alım yaptığı ürünlerde mikrobiyolojik açıdan uygunsuzluk tespit edilmesine rağmen firmanın üretime devam etmesi, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde 1 Nisan 2025'te 999 kişinin tavuk döner nedeniyle zehirlenmesine ilişkin davada görüldüğü üzere caydırıcılıktan uzak cezai yaptırımlar ve her gün yaşanan, çoğu basına da yansımayan onlarca örnek gıda güvenliğinin öncelik taşımadığını ve açık bir kamusal denetim zafiyetinin olduğunu da tespitidir.

Sorunun bir boyutu da işçi sağlığıdır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre yalnızca Temmuz 2024 – Temmuz 2025 döneminde basına yansıdığı kadarıyla en az 838 işçi toplu zehirlenmelere maruz kalmıştır. Endüstriyel yemek şirketlerinde maliyet kısma odaklı üretim; porsiyonların küçülmesi, besin değerinin düşmesi, soğuk zincirin korunmaması ve hijyen ihlallerine yol açmaktadır. Toplu yemek hizmetlerinin özelleştirilmesi, ucuz tedarik-yüksek kâr anlayışı ve yetersiz denetimler, gerek kamu kurumlarında gerek özel sektörde, gıda güvenliği zincirinin tüm halkalarında riskler yaratmaktadır.

Tüm bu sebeplerle Türkiye'de artan gıda zehirlenmelerinin nedenlerini tüm yönleriyle incelemek, gıda güvenliğini ve halk sağlığını güvence altına alacak kamusal politikaların geliştirilmesini sağlamak bir zorunluluktur. Toplu zehirlenmelerin arttığı, ekosistem tahribatları kaynaklı toksin risklerinin yükseldiği, tarımsal üretimde pestisit kullanımının arttığı, gıda enflasyonunun derinleştiği mevcut koşullarda; gıda güvenliği yalnızca bir hijyen sorunu değil, halk sağlığını doğrudan etkileyen, çok yönlü ele alınması gereken ve tüm toplumu tehdit eden kamusal bir olgudur. Toplumun tüm kesimlerinin sağlığını korumak için Meclis'in bu konuda acilen harekete geçmesi ve bu amaçla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	